

Міністерство культури і інформаційної політики України
Харківська державна академія дизайну і мистецтв
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет «Образотворче мистецтво»
(назва факультету)

Кафедра живопису
(повна назва кафедри)

Пояснювальна записка

до дипломної роботи бакалавра

ПОРТРЕТНО-ЖАНРОВОЇ КОМПОЗИЦІЇ «Передчуття»

Виконав: студент 4 курсу

спеціальності 023
«Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво,
реставрація»
(шифр і спеціальність)

освітньо-професійна
програма Станковий живопис

Малишевський О.С

(прізвище та ініціали)

Керівник Єфименко Д. В
(прізвище та ініціали)

Харків – 2024 року
ЗМІСТ

1. Обґрунтування актуальності теми	3
.....	
2. Збір інформації та систематизація підготовчих матеріалів.....	3
3. Аналіз аналогів	5
4. Розробка авторської концепції рішення теми	7
5. Композиційний пошук образотворчих засобів втілення творчого задуму	8
6. Технологічні та графічні засоби виконання оригіналів	9
7. Висновки.....	11
8. Список літератури.....	12
9. Список ілюстрацій.....	13
10. Ілюстративні матеріали.....	14

1. ОБҐРУНТУВАННЯ АКТУАЛЬНОСТІ ТЕМИ

Тема кохання є вічною у мистецтві і невичерпною, вона надихає художників на створення творів, які вражають, спонукають до задуму та збагачують культурний досвід людства.. Чи можна перерахувати всю ту кількість шедеврів, яка була створена заради кохання, через кохання та в ім'я кохання? Ця тема займає серця та уми людей вже не одне століття. Саме кохання - це мистецтво . Назва дипломної роботи «Передчуття» буде гворити про те що кохання не таке й просте як нам хотілося .

2. ЗБІР ІНФОРМАЦІЇ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ПІДГОТОВЧИХ МАТЕРІАЛІВ

Кохання : на полотні можна зобразити одним поглядом або рухом , кольором чи темою , масштабом чи новизною , якою б вона не була вона має бути відвертою .

Так в різні часи митці промовляли своє бачення кохання Від скульптур Лоренцо Берніні до робіт Леонардо да Вінчі та Тіціана , від полотен Ван Гога та Ренуара до робіт Анрі Тулуз-Лотрек .

Неможливо уявити митця який не доторкнувся своєю творчістю до такої важливої теми як Кохання Мистецтво, в тому числі і живопис, часто відображає тему кохання з-за кількох ключових причин:

Кохання є однією з найбільш універсальних та загальновідомих емоцій, яку досвіджує кожна людина. Мистецтво, як засіб вираження та спілкування, використовує тему кохання для з'єднання з глядачем на емоційному рівні.

Живопис допомагає відтворити та увічнити різноманітні аспекти людського досвіду, включаючи взаємини між людьми. Тема кохання дозволяє митцям висловлювати різноманітні аспекти цієї складної та важливої людської емоції.

Уявлення про кохання часто пов'язане з ідеями краси, гармонії та ідеального стосунку між людьми. Мистецтво може намагатися зафіксувати ці ідеали через образи та сюжети, пов'язані з коханням відображає соціокультурні цінності та норми певної епохи чи культури. Такі картини можуть відображати, як сприймалося кохання в певні періоди історії або серед певних соціальних груп.

Деякі митці створюють картини про кохання як спосіб виразити свої власні особисті емоції, досвід та переживання щодо цієї теми.

Отже, тема кохання в живописі є важливим аспектом мистецтва, який дозволяє митцям виражати різноманітні аспекти людської емоційності, відтворювати красу та гармонію, а також спілкуватися з глядачем на емоційному рівні.

Ось декілька прикладів різних митців які говорять що про кохання можна говорити по різному .

Автопортрет с Изабеллой Брант (1609) (Іл. 1).
(Іл. 1).

Ця картина створена Рубенсом невдовзі після одруження і зображує подружжя на тлі куща жимолості. Спокій і безтурботність походять від картини, де фігури зображені однаково великими й поруч друг з одним — вираз самостійності і рівноправного становища подружжя. Рубенс розташувався на лаві, а Ізабелла на колінах біля нього на кинутому на землю блакитному плащі. Все в саду процвітає і ці двоє оберігають одне одного своєю любов'ю. Поза художника сповнена крайньої невимушеності та свободи, він сидить, закинувши ногу на ногу. Історія світового

портрета ще не знала подібної розкутості руху моделі, що позує для портрета.

Клімт Поцілунок (1908) (Іл. 2)

Обернуті один одного, закохані занурені у вічний поцілунок. Немає відчуття тілесності під розкішним одягом. Голі ноги, квіти у волоссі, він залишається найвідомішим поцілунком у живописі. Ідеальний квадрат полотна, ідеальні пропорції, повна гармонія, і світ розчиняється у мерехтіння навколо.

Магріт Закохані (1928)(Іл. 3)

Пара намагається поцілуватися, але їхні губи та очі ніколи не зустрічаються. А може, ці двоє взагалі не знають один одного. І це побачення наосліп? Або сліпота кохання... Художнику подобалося, коли таємницю образів, які він зображував, намагалися розкрити за допомогою різних інтерпретацій. Однак сам він не погоджувався з жодною з них. Магріт писав: «Мої картини – зображення, які нічого не приховують ... вони викликають таємницю і, дійсно, коли людина бачить одну з моїх робіт, задається це просте запитання: «Що це означає?» Це нічого не означає, тому що таємниця нічого не означає, вона непізнана».

Роберт Індіана Love (1965) (Іл. 4)

Поп-художник Роберт Індіана створив чисту та концентровану сучасну піктограму у відомій картині, протиставляючи червоний колір кохання блакитному та зеленому тлі. Зображення продано за мільйон, це валентинка нашого покоління. Кохання – що ще має значення?

3. АНАЛІЗ АНАЛОГІВ.

Портрет актриси Жанни Самарі, П'єр-Огюст Ренуар, 1877 р.(Іл. 5)

Ренуар використовує імпресіоністичний стиль у своєму портреті. Він застосовує широкі та енергійні мазки фарби, що дозволяють передати рух та динаміку. Колір та світло також відіграють важливу роль у створенні настрою та емоційної інтенсивності. Ренуар добре передає вираз обличчя актриси. Він захоплює момент її виступу або спонтанного руху, що додає реалізму та живості до портрету. Вираз актриси може виражати різні почуття або емоції, що залишає простір для інтерпретації глядача.

Ренуар майстерно komponує портрет, використовуючи динамічні лінії та рух, щоб створити цікавий образ. Він може використовувати нестандартні ракурси або обрізання, щоб привернути увагу до певних деталей або аспектів особи.

Хоча портрет фокусується на особі актриси, можливо, у картині також присутня символіка або підтекст, який може бути пов'язаний із життям самої актриси або з її роллю. Використання світла, кольорів та композиції може передати певні настрої або ідеї.

Портрет може викликати різні емоції у глядача, залежно від їхнього сприйняття та власного досвіду. Деякі можуть бачити в портреті енергію та життєву силу, інші можуть сприймати його як вираз внутрішніх почуттів або роздумів.

Царівна-Лебідь (Врубель)(Іл. 6)

Символіка та міфологія: У картині Врубеля "Царівна Лебідь" відображено міфічний образ царівни-лебеді, який часто зустрічається в російській та українській культурі. Цей образ має глибокі символічні значення, пов'язані з чистотою, красою та таємничістю.

Експресивний стиль: Врубель відомий своїм експресивним стилем, який відображається у картині. Він використовує яскраві кольори, динамічні лінії та геометричні форми, щоб створити запам'ятовувальний образ.

Картину характеризує складна композиція, в якій царівна-лебідь представлена як витончена та містична фігура на тлі простору зірок та нічного неба. Композиція залежить від

яскравої контрастності між темрявою та світлом, що підкреслює загадковість та таємничість образу. Робота Врубеля "Царівна Лебідь" викликає широкий спектр емоцій у глядача. Деякі можуть відчувати спокій та гармонію, інші - захоплення та захват, а ще інші - невизначеність та таємничість.

У контексті російської та української культури, образ царівни-лебеді має глибокі історичні та літературні корені. Він символізує красу, сили природи та духовну чистоту.

В цілому, "Царівна Лебідь" Михайла Врубеля є яскравим прикладом символістичного мистецтва, яке відображає глибокі символічні значення та міфологічні мотиви, а також вражає емоційну силу та естетичний вплив на глядача.

4. РОЗРОБКА АВТОРСЬКОЇ КОНЦЕПЦІЇ РІШЕННЯ ТЕМИ

Сон це чи космос ? Бузковий сад спогадів та думок яких не існує . На фоні плям та ліній є тільки образ -кохання. Рух фігури та погляд жести рук та символіка яку я використовував у задумі цієї роботи були лише у моїх спогадах , у вирішальні роботи я не хотів засеруджуватися на конкретному місці для мене був важливий лише образ .

Зображення квітів є одним з найпопулярніших мотивів у мистецтві , всю особливу увагу в композиції я віддав конкретному образу дівчини яка відігравала важливу роль у моєму житті , а тому квіти для мене як і її образ несуть спогади спокою , але більше глибинно можливо це образ сім'ї і вона притискає до себе так обережно і люблячи , але погляд говорить інакше , очі засереджені на комусь або чомусь майже пішли за рухом голови про що стверджує динаміка волосся та плям які знаходяться у постійному русі, але ледь помітна посмішка ще залишає надію.Митець може намагатися передати свої внутрішні переживання, почуття радості, смутку, гніву чи спокою.

Наприклад, експресіоністи використовують яскраві кольори та динамічні форми для відображення сильних емоцій.

Так у своїй роботі підсвідомо я використав великі кольорові плями які несуть мої власні емоції також абстрактні художники, відображають не конкретні об'єкти чи сцени, а скоріше ідеї, форми та кольори як такі, досліджуючи їх взаємодію та вплив на глядача.

У пошуку втілення враження емоційної напруженості я використовував такі особливості як абстракція та лаконізм, чітку окресленність контурів, просту побудову композиції.

Так багато абстрактних художників використовують лаконізм для створення своїх робіт. Вони можуть відмовлятися від реалістичних зображень на користь простих абстрактних форм, які передають емоції або ідеї. Прикладом є роботи Марка Ротко, який створював великі полотна з простими кольоровими блоками. Лаконізм у живописі є потужним засобом для створення глибоких та змістовних творів, що звертаються до основних людських почуттів та концепцій за допомогою мінімальних засобів виразності.

5. КОМПОЗИЦІЙНИЙ ПОШУК ОБРАЗОТВОРЧИХ ЗАСОБІВ ВТІЛЕННЯ ТВОРЧОГО ЗАДУМУ

Втілення художнього задуму в станковому живопису проходить завдяки моїм емоціям та спогадам. Головними засобами в пошуку стають образотворчі елементи художньої форми -пляма, лінія та колір що поєднуються в

єдину цілісну композицію. Лаконізм у живописі є потужним засобом для створення глибоких та змістовних творів, що звертаються до основних людських почуттів та концепцій за допомогою мінімальних засобів виразності. Використання мінімальних засобів виразності може бути потужним інструментом для передачі глибоких смислів і емоцій. Відмовляючись від зайвих деталей, я сконцентрував увагу глядача на головній ідеї та емоцій.

Композиція є ключовим елементом у живописі, що визначає, як глядач взаємодіє з твором. Використання принципів композиції дозволяє художнику створювати гармонійні, виразні та емоційно насичені роботи. Незалежно від стилю або техніки, розуміння та застосування композиційних прийомів допомагає досягти бажаного ефекту та глибини у творчості.

Я використовував такі принципи композиції :

Контраст -використання відмінностей у кольорах, формах, розмірах або текстурах для виділення важливих частин композиції. Контраст допомагає привернути увагу до певних елементів та створювати візуальний інтерес.

Фокусна точка- головна точка уваги в композиції, яка привертає погляд глядача. Фокусна точка може бути створена за допомогою контрасту, розташування або використання ліній, що ведуть до неї.

Елементи виходять за межі полотна, що створює відчуття простору і безкінечності. Така композиція часто зустрічається в сучасному мистецтві.

6. ТЕХНОЛОГІЧНІ ТА ГРАФІЧНІ ЗАСОБИ ВИКОНАННЯ ОРИГІНАЛІВ

Основною ідеєю для створення роботи мене надихнув мій власний ескіз у якому я випробовував нову для мене техніку.

(Іл. 7) техніка акрилової заливки

Flip Cup (перевернута чашка): Фарби змішуються в чашці, яка потім перевертається на полотно. Коли чашка піднімається, фарби розтікаються, створюючи хаотичні, але красиві малюнки.

Акрилова заливка (акриловий флюїд-арт) є технікою живопису, яка останнім часом набула великої популярності серед художників. Вона передбачає використання акрилових фарб, що розводяться до рідкої консистенції, для створення унікальних абстрактних композицій шляхом наливання та розтікання фарб на поверхні.

Так на основі нової техніки та власних знань я створив роботу яка стала дипломним ескізом (Іл. 8)

Матеріали та інструменти:

- **Акрилові фарби:** Різноманітні кольори та відтінки.
- **Медіуми для розведення:** Потрібні для досягнення потрібної консистенції фарби. Це можуть бути спеціальні акрилові медіуми або інші рідини, такі як вода або силіконове масло.
- **Полотна:** Зазвичай використовуються традиційні полотна, але також можна використовувати дерев'яні панелі або інші гладкі поверхні.
- **Інструменти для роздування:** Фен, соломинки або повітряні компресори.
- **Інші інструменти:** Пластикові стаканчики, палички для змішування, рукавички, покриття для захисту робочої поверхні.

У створенні дипломної роботи було визначено що повторення технічних засобів неможливе так як особливість цієї техніки має на увазі хаотичність плям,

а саме тому було вирішено перенести малюнкову частину на полотно з використанням копіювального паперу .(Іл. 9)

Згідно ескізу вести роботу треба вже не в акриловій техніці ,а в ручну , плями мають бути на своєму місці так технічно буде візуальна різниця але треба сприймати перший ескіз та його техніку як сам пошук плям та рішення полотна в цілому , а не кінцеве виконання дипломної роботи .

Перенесення плям основний процес (Іл.10-15)
По задуму фігура дівчини наче проходить повз полотно та замислює на те чи залишиться вона на роботі .

Якщо подивитися на чорно білий варіант стає очевидне домінування фігури в тоні та цільність плям полотна (Іл.16)

Технічно фон був написаний акриловими фарбами , а фігура навпаки олійними щоб створити ілюзію простору та різницю сприйняття .

Кінцевий результат дипломної роботи (Іл.17)

7. Висновки

Під небесами що іноді сяють як ограновані сапфіри або бірюза під безперервним потужним потоком, що ллється, всіх мислимих відтінків світла в атмосфері, що живить полум'ям, що тривожать і насторожують відображення дивної природи одночасно реалістичної і в той же час майже надприродної де кольори заявляють про себе нестримно і люто і звучання їх пісні пронзитовий і шалений заповнює простір і ця природа викривлена, спотворена, коли форма стає жахом колір полум'я світло великою пожежею, а життя шаленою лихоманкою ось що відображає наша сітнівка .

Наскільки далекі ми чи ні від прекрасних традицій живопису , перед мистецтвом ми всі рівні .Аналогом кваліфікаційної роботи «Передчуття» стала картина Сандро Ботічеллі "Народження Венери"

Список літератури

- 1) <https://www.culturepartnership.eu/article/10-best-love-paintings-valentines>
- 2) <https://lihtaryk.com.ua/renuar/>
- 3) <https://www.haltadefinizione.com/en/image-bank/>
- 4) Зайцев А. Наука о цвете и живопись. М.: Искусство, 1986.
- 5) Іттен Йоганнес Мистецтво Кольору.

Список ілюстрацій

- 1 Автопортрет с Изабеллой Брант (1609) (Лл. 1).
- 2 Клімт Поцілунок (1908) (Лл. 2)
- 3 Магрітт Закохані (1928)(Лл. 3)
- 4 Роберт Індіана Love (1965) (Лл. 4)
- 5 Портрет актриси Жанни Самарі П'єр-Огюст Ренуар, 1877р.(Лл. 5)
- 6 Царівна-Лебідь (Врубель)(Лл. 6)
- 7 Ескіз техніка акрилової заливки(Лл. 7)
- 8 Ескіз дипломної роботи (Лл. 8)
- 9 Перенесення малюнку (Лл. 9)
- 10 Перенесення плям основний процес (Лл. 10-16)

Ілюстративні матеріали

Автопортрет с Изабеллой Брант (1609) (Лл. 1)

2 Клімт Поцілунок (1908) (Лл. 2)

3 Магрітт Закохані (1928)(Іл. 3)

4 Роберт Індіана Love (1965) (Іл. 4)

5 Портрет актриси Жанни Самарі П'єр-Огюст Ренуар,
1877р.(Іл. 5)

6 Царівна-Лебідь (Врубель)(Іл. 6)

7 ескіз техніка акрилової заливки

ескіз дипломної роботи (Іл. 8)

перенесення малюнку (Іл. 9)

(Ил.10)

(Ил. 11)

(Ил. 12)

(Ил.13)

(Ил. 14)

(Ил. 15)

(Іл. 16)

Повне завершення дипломної роботи (Іл. 17)